



M. J.
S.A.S.

Architect Marie-Jeanne Sas is sinds 2009 een van de gezichten bij FAME Architectuur & Stedenbouw in Arnhem. FAME kwam niet geheel toevallig op haar pad. Architect en vestigingsmanager Johan Blokland en Marie-Jeanne waren eerder samen partner architect bij Atelier PRO in Den Haag en onderhielden in het vervolg van hun carrières nauw contact. Hun overeenkomstige visie en motivatie, in combinatie met een groeiende opdrachtenportefeuille in Arnhem was reden genoeg voor een hernieuwde samenwerking.

Marie-Jeanne, in dit gesprek willen we zo veel mogelijk over je te weten komen, dus laten we eens beginnen met jouw zachte g. Waar komt die vandaan?

'Ik ben geboren en getogen in Oss en heb daar tot mijn achttiende gewoond, voordat ik eind jaren '80 naar het westen vertrok. Het is goed om weer in de regio te wonen en te werken.'

In wat voor gezin groeide je op?

'Ik ben samen met mijn zus opgegroeid in een heel open gezin, waar veel ruimte was voor verschillende meningen en discussie werd gestimuleerd. Ik kijk met een goed gevoel op die tijd terug. Mijn vader werkte bij Organon, waar hij medicijnen ontwikkelde. Mijn moeder zat in het opbouwwerk en later in het management van een thuiszorgorganisatie. Er heerste een nieuwsgierige sfeer. Op vakanties was kunst en cultuur een belangrijk onderwerp, maar ook discussies over bijvoorbeeld politieke onderwerpen herinner ik me goed. Dat ging allemaal in een ontspannen sfeer. Niet dwingend en nooit dogmatisch.'

Was dat de ideale voedingsbodem om architect te willen worden?

'Op het gymnasium was ik erg geïnteresseerd in de exacte vakken. Het was ook de tijd van de campagne 'Thea studeert techniek', waarmee meisjes door de overheid gestimuleerd werden om na de middelbare school voor een technische studie te kiezen. Dat was aan mij wel besteed. Ik denk dat dit, in combinatie met mijn nieuwsgierigheid naar cultuur, filosofie en maatschappelijke onderwerpen die thuis en op school werd gestimuleerd, een uitstekende voedingsbodem was voor de studierichting Bouwkunde. Ik ben daarom na het gymnasium aan de TU in Delft gaan studeren. Die studieperiode was een heel leuke en enerverende tijd.'

Was het gemakkelijk om een inspirerende baan te vinden na je studie?

'Ik viel met mijn neus in de boter doordat ik direct bij Atelier PRO in Den Haag kon beginnen. Dat bureau werkte toen aan een aantal grote projecten en ik kreeg er meteen de kans om redelijk zelfstandig aan een aantal opgaven te mogen werken. Een van mijn eerste projecten, een complex met luxe appartementen, staat hier toevallig aan de Rijn, op steenworp afstand van mijn huidige werkplek. Na een kort uitstapje naar KOW, ook in Den Haag, vroeg PRO me terug toen ze op zoek waren naar een nieuwe medewerkend architect. Ik heb die kans aangegrepen en heb me er altijd erg thuis gevoeld vanwege de combinatie van maatschappelijke betrokkenheid, aansprekende complexe opgaven en een enorm vakmanschap. Ik heb er echt het vak van architect geleerd. In deze tweede periode bij Atelier PRO ben ik partner architect geworden. Dat is ook de periode waarin ik Johan Blokland heb leren kennen.'

‘Mijn beste projecten gaan gepaard met inspirerend opdrachtgeverschap.’

Hoe kom je na zo'n Haagse carrière in Arnhem terecht?

'Mijn partner wilde graag terug naar het oosten van het land, weer wat ruimer wonen in het groen, en kon als Officier van Justitie een nieuwe betrekking krijgen in Zutphen. Ik kreeg tegelijkertijd de kans om voor KAW in Nijmegen de ontwerpafdeling op te zetten. Zo kwamen we in de buurt van Arnhem te wonen, het 'Haagje van het oosten', en het bevalt ons hier erg goed.'

Je vertelde al iets over de inspirerende projecten waaraan je met name bij Atelier PRO hebt gewerkt. Kun je wat meer vertellen over jouw visie en manier van werken als architect?

'Mijn interesse in kunst, cultuur en techniek en mijn maatschappelijke betrokkenheid komen voor mij allemaal terug in mijn vak als architect. Ik ga met mijn opdrachtgevers graag een verdiepende relatie aan. Ontwerpen is meer dan een programmatische puzzel oplossen. Ik zie het als mijn taak om voor mijn opdrachtgevers letterlijk ruimte in het programma te creëren en hen te laten zien dat er meer is dan dat ze in eerste instantie vragen, of denken dat er mogelijk is. Daar heeft mijn opdrachtgever recht op.'

Het is dus niet alleen een kwestie van 'u vraagt, wij draaien'?

'Inderdaad, de toegevoegde waarde van een architect is veel breder. Onze opdrachtgevers weten dat wij in staat zijn om een goed gebouw te maken. Het gaat er ook om dat ik samen met mijn opdrachtgever een sfeer kan creëren waarin we gezamenlijk op zoek kunnen gaan naar de grenzen. Naar de onvermoede mogelijkheden met als doel nog iets mooiers neer te zetten dan dat de opdrachtgever voor mogelijk hield.'

En lukt dat altijd?

'Ja, eigenlijk wel.'

Op welke project ben je het meest trots?

'Op die vraag kan ik niet met een enkel project antwoord geven, veel projecten zijn me erg dierbaar. Maar mijn beste projecten gaan altijd gepaard met inspirerend opdrachtgeverschap. In een sfeer waarin je elkaar kunt uitdagen en waarin de partijen niet te snel tevreden zijn. Op het Herstelhotel in Groesbeek voor ZZG Zorggroep waaraan in dit Magazine een artikel is gewijd ben ik erg trots. Hans Blanjaar van de Zorggroep heeft een grote persoonlijke visie en drijfveer om het beste te maken voor zijn doelgroepen. Dat werkt heel inspirerend en we zijn er samen met het hele ontwikkelteam in geslaagd om het beste eruit te halen. Daarnaast heb ik in de buurt van Nijmegen een particuliere villa ontworpen die pas is opgeleverd. De een op een relatie met een kritische opdrachtgever die zelf ook de toekomstige gebruiker is, is intensief en heeft daardoor een uniek project

‘Het doel is
gezamenlijk nog
iets mooiers neer
te zetten dan de
opdrachtgever
voor mogelijk
hield.’

opgeleverd. Een wat ouder project dat ik zou willen noemen is de Witte Vrouwensingel in Utrecht, met een grote diversiteit aan woningen en kantoren. Dat was een project met een grote stedenbouwkundige en procesmatige complexiteit, waar we met alle partijen de puntjes goed op de i hebben gekregen. Ook een project dat heel goed rijpt met de jaren.'

Je hebt al voor een aantal gerenommeerde bureaus gewerkt. Wat spreekt je aan bij FAME Architectuur & Stedenbouw?

'Wat mij het meest opviel toen ik hier kwam werken is de enorme energie en 'drive' binnen het bedrijf. Er heerst hier een heel prettige, ondernemende sfeer en dat bevalt mij prima. Daarnaast heb ik eerder gewerkt met Johan Blokland. We hebben dezelfde visie en motivatie in ons werk, maar we kunnen elkaar ook verder brengen in ons vak. Diezelfde opbouwende sfeer vind ik terug in het hele bedrijf.'

woningen en kantoren Wittevrouwensingel Utrecht
(Marie-Jeanne Sas bij Atelier Pro)

